

REPUBLIKA
SLOVENIJA
VIŠJE
DELOVNO
IN SOCIALNO
SODIŠČE

VDSS sodba in sklep Pdp 795/2015

Sodišče: Višje delovno in socialno sodišče

Oddelek: Oddelek za individualne in kolektivne delovne spore

ECLI: ECLI:SI:VDSS:2015:PDP.795.2015

Evidenčna številka: VDS0015667

Datum odločbe: 10.12.2015

Senat: Valerija Nahtigal Čurman (preds.), dr. Martina Šetinc Tekavc (poroč), Samo Puppis

Področje: DELOVNO PRAVO

Institut: *izredna odpoved* pogodbe o zaposlitvi

Zveza: ZDSS člen 41, 41/4. ZDR-1 člen 85, 85/2, 111.

Jedro

Izredna odpoved delodajalca je nezakonita, saj v njej niso navedene konkretne kršitve obveznosti iz delovnega razmerja (neupravičena odsotnost z dela, neopravljanje dela), delavka pa ni bila seznanjena z očitanimi kršitvami in ji tudi ni bil omogočen zagovor.

Ker je tožnica (delavka) podala (svojo) *izredno odpoved* pogodbe o zaposlitvi delavca dne 10. 4. 2014, to ne vpliva na (ne)zakonitost *odpovedi*, ki jo je pred tem podala tožena stranka (delodajalec) tožnici, vpliva pa na časovno obdobje nezakonitega prenehanja pogodbe o zaposlitvi, za katerega tožnici pripadajo pravice iz naslova reparacije, ter na tožničino pravico do reintegracije. Ob upoštevanju *izredne odpovedi* tožnice ni mogoče ugotavljati trajanja delovnega razmerja po začetku učinkovanja te *odpovedi* (torej po vročitvi tožničine *odpovedi* toženi stranki).

Izrek

I. Pritožbi se delno ugodi in se sodba v izpodbijani II. do VIII. točki izreka razveljavi in v tem obsegu vrne sodišču prve stopnje v nov postopek, v preostalem pa se zavrne in se sodba v izpodbijani I. točki izreka potrdi.

II. Stroški pritožbenega postopka se nadaljnji stroški postopka.

Obrazložitev

1. Sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo ugotovilo, da je *izredna odpoved* pogodbe o zaposlitvi z dne 31. 3. 2014 nezakonita in se razveljavi (I. točka izreka). Ugotovilo je, da tožnici delovno razmerje na

delovnem mestu "pomožna administratorka in knjigovodkinja" ni prenehalo, ampak še vedno traja, zaradi česar jo je dolžna tožena stranka pozvati nazaj na delo na delovno mesto po pogodbi o zaposlitvi (II. točka izreka). Toženi stranki je naložilo, da za čas od datuma prenehanja pogodbe o zaposlitvi 8. 4. 2014 do vrnitve na delo tožnico prijavi v zavarovanje in ji obračuna nadomestilo plače, plača predpisane davke in prispevke ter neto znesek izplača tožnici z zakonskimi zamudnimi obrestmi (III. točka izreka). Toženi stranki je za mesece od januarja 2012 do aprila 2014 naložilo še: obračun in izplačilo plače v navedenih bruto zneskih, od katerih je dolžna plačati davke in prispevke ter tožnici izplačati ustrezne neto zneske (IV. točka izreka), izplačilo stroškov za prehrano med delom (VI. točka izreka), izplačilo stroškov prevoza na delo in z dela (VII. točka izreka) ter obračun zneskov regresa za letni dopust za leta od 2011 do 2014, odvod predpisanih davkov in prispevkov in izplačilo ustreznih neto zneskov regresa (V. točka izreka), vse skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi. Tožena stranka mora tožnici plačati tudi stroške postopka v znesku 811,30 EUR, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi (VIII. točka izreka). S sklepom je v IX. točki ustavilo postopek v delu tožbenega zahtevka, ki se nanaša na obračun plač za november in december 2011 ter izplačilo neto zneskov s pripadki, plačilo stroškov prehrane na delu za mesec november 2011, plačilo stroškov prevoza na delo in z dela za november 2011 ter plačilo odpravnine v znesku 6.360,88 EUR s pripadki. S popravnim sklepom z dne 20. 2. 2015 je sodišče prve stopnje v uvodu sodbe in sklepa popravilo naslova strank.

2. Zoper sodbo v zvezi s popravnim sklepom zaradi vseh pritožbenih razlogov po pooblaščenca vlaga pritožbo tožena stranka. Predlaga spremembo izpodbijane sodbe tako, da se tožbeni zahtevki v celoti zavrne, podredno pa razveljavitev sodbe in vrnitev zadeve v ponovno odločanje sodišču prve stopnje s stroškovno posledico. Kot bistveno navaja, da je sodišče prve stopnje odločalo o tožbenem zahtevku, ki ga je tožnica spremenila s prvo pripravljalno vlogo, v kateri je zahtevala še reintegracijo ter postavila še denarni zahtevki za plačilo plač, regresa, malice in prevoza v skupni višini 39.339,10 EUR iz obdobja pred izredno *odpovedjo* pogodbe o zaposlitvi (od novembra 2011 do aprila 2014). Sodišču prve stopnje očita, da nikoli ni sprejelo nobenega sklepa glede dovolitve razširitve tožbe, niti ni pozvalo tožene stranke, naj se izjavi, ali se strinja s spremembo tožbe. Meni, da odločitve o razširitvi tožbe sodišče prve stopnje ni sprejelo niti v izpodbijani sodbi. Trdi, da se izpodbijane sodbe v delu, ki se nanaša na dovolitev spremembe tožbe, ne da preizkusiti, saj ni razvidno, na kakšni podlagi je sodišče prve stopnje obravnavalo spremenjeni tožbeni zahtevki, zaradi česar je podana absolutna kršitev določb postopka po 14. točki drugega odstavka 339. člena ZPP. Isto kršitev zatrjuje tudi glede dejanskega zaključka sodišča prve stopnje, da tožnica ni podala izredne *odpovedi*. Kot napačen graja zaključek sodišča prve stopnje, da se je tožena stranka izjasnila do navedb tožnice v razširitvi tožbe, saj je kot odgovor na pripravljalno vlogo poslala le prepis odgovora na tožbo. Pove, da je sodišče prve stopnje postopek v umaknjem delu ustavilo, ne da bi pozivalo toženo stranko k izjasnitvi o umiku dela tožbe, kar po njenem mnenju kaže na to, da se ni spustila v obravnavanje stvari in zahtevkov po spremenjeni tožbi. Sodišču prve stopnje očita, da je s postopanjem v zvezi z obravnavanjem spremenjene tožbe toženi stranki onemogočilo sodelovanje v postopku, s čimer je kršilo načelo kontradiktornosti iz 5. člena ZPP, razpravno načelo iz drugega odstavka 7. člena ZPP in s tem zagrešilo kršitev po prvem odstavku 339. člena ZPP, ki je vplivala na zakonitost in pravilnost sodbe v IV. do VII. točki izreka. V zvezi s tem in v zvezi z opravo naroka brez odločitve o predlagani preložitvi zatrjuje absolutno bistveno kršitev po 8. točki drugega odstavka 339. člena ZPP. Opozarja, da tožene stranke ni zastopal pooblaščenec, tako da je v postopku sodelovala kot pravni laik, njen odgovor na tožbo pa je bil tako nejasen, da bi jo sodišče prve stopnje skladno s 108. členom ZPP moralo pozvati k dopolnitvi. Ker tega ni storilo, je po njenem mnenju zagrešilo bistveno kršitev določb postopka po prvem odstavku 339. člena ZPP. Nadalje sodišču očita, da ni uporabilo pravil o procesnem in materialnem procesnem vodstvu po 12. členu ZPP, 286.a členu in 285. členu ZPP, saj tožene stranke ni pozvalo k izjasnitvi o dejstvih, ki so pomembna za odločitev. V nadaljevanju pritožbe nasprotuje tudi odločitvi glede *odpovedi* pogodbe o zaposlitvi iz I. do III. točke izreka sodbe. Sklicuje se na podane trditve, da je tožnica podala izredno *odpoved* pogodbe o zaposlitvi toženi stranki, do katerih se sodišče prve stopnje ni opredelilo.

Pove, da tožnica teh trditev ni prerekala oziroma je tudi sama navedla, da je podala *odpoved*, zato je nesporno, da je tožnica podala izredno *odpoved* v pisni obliki 10. 4. 2014. Trdi, da je za odločitev v zadevi pomembno, ali in kdaj je tožnica podala izredno *odpoved*, tudi če jo je podala za *odpoved*jo s strani tožene stranke, saj ji je mogoče priznati trajanje delovnega razmerja pri toženi stranki le do podaje njene *odpovedi*. Posledično graja odločitev sodišča prve stopnje, da delovno razmerje tožnice pri toženi stranki še traja, saj je najkasneje 10. 4. 2014 tožnica sama podala izredno *odpoved*. Po njenem mnenju je v zvezi s tem sodišče prve stopnje kršilo določbe materialnega prava. Sklicuje se na vsebino listine A 5, iz katere po njenem mnenju izhaja, da je tožnica tista, ki je prva *odpovedala* pogodbo o zaposlitvi toženi stranki, do te listine pa se sodišče prve stopnje ni opredelilo, zaradi česar je tudi podana absolutna bistvena kršitev določb postopka po 14. točki drugega odstavka 339. člena ZPP. Priglaša stroške pritožbe.

3. Pritožba je bila vročena tožnici, ki nanjo po pooblaščenju odgovarja. Prereka pritožbene navedbe tožene stranke, predlaga njeno zavrnitev in priglaša stroške odgovora na pritožbo.

4. Pritožba je delno utemeljena.

5. Na podlagi drugega odstavka 350. člena Zakona o pravnem postopku (Ur. l. RS, št. 26/99 in nasl. – ZPP) je pritožbeno sodišče izpodbijano sodbo preizkusilo v mejah razlogov, ki so navedeni v pritožbi, pri tem pa je po uradni dolžnosti pazilo na bistvene kršitve določb pravnega postopka iz 1., 2., 3., 6., 7. in 11. točke, razen glede obstoja in pravilnosti pooblastila za postopek pred sodiščem prve stopnje, ter 12. in 14. točke drugega odstavka 339. člena ZPP in na pravilno uporabo materialnega prava.

6. Pritožbeno sodišče uvodoma povzema potek postopka pred sodiščem prve stopnje. Tožnica je 7. 5. 2014 vložila tožbo na ugotovitev nezakonitosti *odpovedi* pogodbe o zaposlitvi z datumom 31. 3. 2014. Tožena stranka je odgovorila na tožbo, in sicer se je njen odgovor nanašal na tožbeni zahtevek iz tožbe z dne 7. 5. 2014. Po tem je tožnica v prvi pripravljalni vlogi z dne 6. 1. 2015 modificirala prvotni tožbeni zahtevek tako, da je dodala še zahtevek za reintegracijo ter denarne zahtevke za obdobje pred izredno *odpovedjo* z dne 31. 3. 2014 (glede premalo izplačane in neizplačane plače, stroškov za prehrano na delu ter za prevoz na delo in z dela, vse za obdobje od januarja 2012 do aprila 2014, glede regresa za letni dopust od leta 2011 do leta 2014 ter glede odpravnine). Sodišče prve stopnje je z dopisom z dne 7. 1. 2015 toženi stranki poslalo prvo pripravljalno vlogo tožeče stranke z dne 6. 1. 2015 skupaj s prilogami in jo pozvalo, naj se v roku 15 dni pisno izjasni na navedbe v tej vlogi.

7. Glede dodatno zahtevane reintegracije v pripravljalni vlogi z dne 6. 1. 2015 pritožbeno sodišče ugotavlja, da je sodišče prve stopnje skladno z določbo četrtega odstavka 41. člena Zakona o delovnih in socialnih sodiščih (Ur. l. RS, št.2/20014 in nasl. – ZDSS-1) tožbo v tem delu pravilno obravnavalo, saj lahko delavec v sporih glede prenehanja delovnega razmerja spremeni tožbo glede zahtevka do konca glavne obravnave brez privolitve tožene stranke. Ker se zahtevek za reintegracijo nanaša na spor glede izredne *odpovedi*, je tožnica lahko spremenila tožbo v tem delu brez privolitve tožene stranke.

8. V zvezi z dodatnim tožbenim zahtevkom (razširitvijo tožbe) iz pripravljalne vloge 6. 1. 2015 v zvezi z denarnimi zahtevki za obdobje pred izredno *odpovedjo*, pa sodišče prve stopnje ni ravnalo tako, kot to določa zakon. Poziv, s kakršnim je toženo stranko pozvalo k odgovoru na prvo pripravljalno vlogo tožeče stranke (ki je vsebovala tudi spremembo tožbe), je bil preveč splošen, da bi bilo mogoče nanj vezati kakršnekoli posledice, saj je bila tožena stranka pozvana le, naj odgovori na navedbe tožnice v pripravljalni vlogi. Tak poziv tako ne pomeni poziva k soglasju k spremembi tožbe (prim. sklep Višjega sodišča v Kopru št. Cpg 299/2013 z dne 13. 2. 2014). Sodišče prve stopnje bi toženo stranko v zvezi s tem delom spremenjenega

tožbenega zahtevka moralo izrecno pozvati, naj se izjavi, ali v spremembo tožbe privoli (prim. s sodbo in sklepom Višjega delovnega in socialnega sodišča, opr. št. Pdp 875/2011 z dne 6. 1. 2012), nato pa o spremembi tožbe odločiti s posebnim sklepom ali pa bi ta procesni sklep moralo vključiti v izpodbijano sodbo. Pritožba tožene stranke pravilno opozarja, da v obrazložitvi izpodbijane odločbe ni navedenih razlogov za dopustitev spremembe tožbe, zaradi česar tožena stranka utemeljeno uveljavlja absolutno bistveno kršitev določb postopka iz 14. točke drugega odstavka 339. člena ZPP (prim. s sklepom Višjega sodišča v Ljubljani, opr. št. I Cpg 239/2015 z dne 3. 6. 2015).

9. Ker soglasje tožene stranke k spremembi tožbenega zahtevka v zvezi z *odpovedjo* pogodbe o zaposlitvi ni potrebno, je sodišče prve stopnje pravilno po vsebini odločalo o zahtevkih v zvezi z *odpovedjo*, tudi reintegracijskem zahtevku. Ugotovilo je, da je tožnica 31. 3. 2014 poslala toženi stranki zahtevo za prenehanje kršenja pravic iz delovnega razmerja, ki je bila toženi stranki vročena 2. 4. 2014, nakar je tožena stranka tožnici podala izredno *odpoved* pogodbe o zaposlitvi delodajalca, ki jo je opremila z datumom 31. 3. 2014 in jo 4. 4. 2014 poslala tožnici. Ugotovilo je še, da je bila *odpoved* podana brez *odpovednega* roka s 4. 3. 2014, da jo je tožnica prejela 7. 4. 2014, tožena stranka pa je tožnico odjavila iz zavarovanja 8. 4. 2014. Sodišče prve stopnje je ugotovilo, da v izredni *odpovedi* tožene stranke niso navedene konkretne kršitve obveznosti iz delovnega razmerja (neupravičena odsotnost z dela, neopravljanje dela), ter da tožnica ni bila seznanjena z očitanimi kršitvami in ji tudi ni bil omogočen zagovor.

10. Pritožbeno sodišče na podlagi navedenega ugotavlja, da je sodišče prve stopnje zavzelo pravilno stališče, da izpodbijana *izredna odpoved* pogodbe o zaposlitvi s strani tožene stranke ni zakonita. Tožena stranka v pritožbi sicer navaja, da je odločilno, ali je tožnica podala svojo *odpoved* pred ali po *odpovedi* tožene stranke, vendar iz njene pritožbe izhaja, da je po njenem mnenju tožnica podala svojo izredno *odpoved* 10. 4. 2014. Ker tožena stranka ne nasprotuje ugotovitvi sodišča prve stopnje, da je sama podala *odpoved* 4. 4. 2014 z datumom 31. 3. 2014 (vročena pa je bila tožnici 7. 4. 2014), je sodišče prve stopnje pravilno štelo, da je ob podaji *odpovedi* pogodbe o zaposlitvi s strani tožene stranke ta pogodba o zaposlitvi še veljala. Neutemeljena je pritožbe navedba, da listina z naslovom "zavrnitev vaše *odpovedi*" (A 5) potrjuje, da je bila tožničina *odpoved* podana že prej, preden je izredno *odpoved* podala tožena stranka. Tožena stranka ni niti trdila, da bi tožnica podala izredno *odpoved* pred 7. 4. 2014, tožnica pa je trdila (in to izhaja tudi iz listine A 5), da je tožena stranka podala izredno *odpoved* pogodbe o zaposlitvi potem, ko je prejela tožničino zahtevo za prenehanje kršenja pravic iz delovnega razmerja. Ni mogoče slediti trditvi tožene stranke, da je tožnica pred izredno *odpovedjo* s strani tožene stranke ustno podala svojo *odpoved*. Kasneje podana (pisna) *izredna odpoved* tožnice pa na zakonitost *odpovedi* pogodbe o zaposlitvi z datumom 31. 3. 2014 ni vplivala. Pritožba v zvezi z ugotovitvijo sodišča prve stopnje, da njena *odpoved* ne vsebuje konkretnih razlogov ter da tožnici ni bil omogočen zagovor, konkretnih pritožbenih razlogov ne navaja. Pritožbeno sodišče je zato opravilo uradni preizkus odločitve v I. točki izreka in ugotavlja, da procesne kršitve niso podane, materialno pravo pa je bilo pravilno uporabljeno.

11. Utemeljeno pa pritožba uveljavlja, da se sodišče prve stopnje ni opredelilo do trditev v zvezi z izredno *odpovedjo* pogodbe o zaposlitvi s strani tožnice. Tožena stranka je v odgovoru na tožbo podala trditve, da je tožnica pisno *odpoved* pogodbe o zaposlitvi tožencu poslala 10. 4. 2014. Iz prve pripravljalne vloge tožnice prav tako izhaja, da je tožnica podala svojo izredno *odpoved* dne 10. 4. 2014. Tožena stranka v pritožbi utemeljeno uveljavlja, da je sodišče prve stopnje zagrešilo bistveno kršitev določb postopka iz prvega odstavka 339. člena ZPP v povezavi z 214. členom ZPP, saj gre za neprerekana (oziroma celo priznana) dejstva, ki jih sodišče prve stopnje pri odločitvi ni upoštevalo. Ta kršitev je vplivala na pravilnost sodbe v delu, ki se nanaša na posledice nezakonite *odpovedi* tožene stranke (reintegracija in reparacija). Tožnica v odgovoru na pritožbo sicer navaja, da *odpovedane* pogodbe o zaposlitvi ni mogla več *odpovedati*, saj je

dejansko pred njeno *odpovedjo* že prišlo do prenehanja delovnega razmerja. Kot je bilo že pojasnjeno v razlogih te odločbe, na zakonitost izredne *odpovedi* tožene stranke z datumom 31. 3. 2014 ne vpliva kasneje podana *izredna odpoved* tožnice, vpliva pa na časovno obdobje nezakonitega prenehanja pogodbe o zaposlitvi, za katerega tožnici pripadajo pravice iz naslova reparacije, ter tožničina pravica do reintegracije. Ob upoštevanju izredne *odpovedi* tožnice namreč ni mogoče ugotavljati trajanja delovnega razmerja po začetku učinkovanja te *odpovedi* (torej po vročitvi tožničine *odpovedi* toženi stranki).

12. Glede na navedeno je pritožbeno sodišče prve stopnje pritožbo zavrnilo v delu, ki se nanaša na I. točko izreka izpodbijane sodbe, in ker ni našlo niti razlogov, na katere mora paziti po uradni dolžnosti, je v tem delu potrdilo izpodbijano sodbo sodišča prve stopnje (353. člen ZPP). V preostalem delu pa je pritožba utemeljena, zato je sodišče izpodbijano sodbo v II. do VIII. točki izreka razveljavilo na podlagi 354. člena ZPP. Sodišče prve stopnje bo v novem postopku moralo odločiti o spremembi oziroma razširitvi dela tožbe, ki se nanaša na denarne zahtevke pred prenehanjem pogodbe o zaposlitvi skladno z določbami ZPP ter nato po izvedbi ustreznega postopka o tem delu zahtevka ponovno odločiti. Pri odločanju o pravicah tožnice v zvezi z ugotovljeno nezakonnostjo izredne *odpovedi* tožene stranke z datumom 31. 3. 2014 pa bo sodišče prve stopnje moralo upoštevati, da je kasneje tudi tožnica podala izredno *odpoved*.

13. Druge pritožbene navedbe za odločitev niso pravno odločilne, zato pritožbeno sodišče nanje skladno z določbo prvega odstavka 360. člena ZPP ne odgovarja.

14. Odločitev o stroških pritožbenega postopka se v skladu z določbo tretjega odstavka 165. člena ZPP pridrži za končno odločbo.

Datum zadnje spremembe: 03.10.2016